

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВСТУПУ ДО НАТО

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано можливі економічні наслідки для України після вступу до НАТО, серед них визначено позитивні та негативні, обґрунтовано важливість вступу України до НАТО.

Ключові слова: НАТО, Україна, Україна в НАТО, Партнерство України з НАТО, Організація Північноатлантичного договору, економіка.

Abstract

Possible economic consequences for Ukraine after NATO accession are analyzed, among them the Positive and Negative were identified, the importance of Ukraine's accession to NATO is substantiated.

Keywords: NATO, Ukraine, Ukraine in NATO, Partnership of Ukraine with NATO, North Atlantic Treaty Organization, Economy.

Вступ

Після проголошення незалежності 24 серпня 1991 р. Україна стала повноцінним суб'єктом міжнародних відносин. Цей факт зумовив ряд наукових та практичних розробок у сфері міжнародних відносин. Адже, для здійснення ефективної зовнішньої політики держави необхідні і стабільний зовнішньополітичний курс, і нормативно-правова база даних відносин, і наукове обґрунтування, дослідницькі роботи і практичні розробки з даних питань. Саме тому значна кількість українських та зарубіжних науковців значну увагу приділяють геополітичному положенню України, історико-політичному аналізу її зовнішньої політики, розробці нових альтернативних стратегій її відносин з іншими державами.

Саме тому дане питання є вкрай актуальним.

Результати дослідження

По-перше, важливим питанням є те, як вплине вступ України до НАТО на залучення іноземних інвестицій?

Відомо, що будь-який інвестор, перед тим, як вкласти свої гроші в якусь країну, обов'язково перевірить стабільність її політичної та економічної системи. Оскільки ймовірність міждержавних війн в Європі майже дорівнює нулю, інвестор скоріше за все захоче знати – які гарантії, що його компанію завтра не обкладуть величезними податками? Де впевненість, що її взагалі не націоналізують? Що не заборонять іноземні капіталовкладення і не змусять його закрити справу? Членство в НАТО є найкращою відповіддю на ці питання.

Процедура вступу до Альянсу – це всеохоплююча експертиза політичної й економічної системи країни. Якщо держава проходить її та стає членом НАТО, це означає, що вона є стабільним та передбачуваним політичним та економічним партнером. Крім того, досвід останніх хвиль розширення Альянсу, коли членства набули країни Центральної і Східної Європи, свідчить, що у період виконання цими державами національних програм з Плану дій щодо членства і проведення переговорів зі вступу, обсяги прямих закордонних інвестицій збільшилися на мільярди доларів. Так, у 1997 р. в економіку Польщі було інвестовано 2,7 млрд. доларів США, у 1998 – 5 млрд. доларів США, а в 1999 р. – році вступу Польщі до НАТО – вже 8 млрд. доларів США. Щодо Чехії й Угорщини цифри ще більш вражаючі. У 1997 р. прями іноземні інвестиції в економіку цих країн становили відповідно 4 і 6,2 млрд. доларів США, у 1998 – 9,8 і 10, 2 млрд. доларів США, у 1999 р. – 12,8 і 14,5 млрд. доларів США[1].

По-друге, існує думка що вступ до НАТО вимагатиме від України значних додаткових витрат бюджетних коштів, зокрема на переоснащення армії. Звідки зараз брати гроші?

Все з точністю до навпаки. Забезпечувати колективну безпеку набагато дешевше, ніж підтримувати цю безпеку власноруч. Якби НАТО вимагала від України попереднього виходу на стандарти Альянсу за рівнем озброєння, підготовки військ, то вартість вступу України до НАТО могла б бути досить значною і вимірювалася би десятками мільярдів доларів США. Однак таких вимог немає. Досі вступ усіх нових членів НАТО зі Східної Європи відбувся без будь-якого масштабного спеціального переозброєння. Водночас, держава мусить витратити гроші на переозброєння і армію незалежно від того, вступає вона до воєнних блоків чи ні. Ми ж хочемо, щоб наша армія була нагодована, озброєна, забезпечена житлом та всім іншим, чи не так?

Україна має достатній військовий, людський і технологічний потенціал, щоб гарантувати свою безпеку, використовуючи політичну “парасольку” НАТО та маючи за спиною підтримку з боку 26 держав-членів НАТО. Час довів невинуватість астрономічних оцінок вартості вступу до НАТО нових членів, переважна більшість яких використовує до цього часу своє власне озброєння, включаючи автомати Калашнікова й МПІ.

Водночас, внаслідок вступу до Альянсу країна отримує великі економічні переваги. Вартість членського внеску України до бюджетів НАТО, за попередньою оцінкою, перебуватиме в межах внеску Польщі і становитиме близько 40–50 мільйонів доларів США на рік. Іншими словами, 5 гривень на рік з людини– громадянина України,

що є, погодьтесь, невеликою ціною за безпеку[2].

По-третє, постає найважливіше питання кільки коштує діяльність НАТО та хто за це сплачує?

НАТО є міжурядовою організацією, країни-члени якої надають ресурси, що необхідні для постійного функціонування організації. Існують три бюджети Альянсу: один цивільний та два військових. Кожна країна-член НАТО сплачує до бюджетів відповідну суму, яка базується на узгодженій формулі розподілу витрат. Разом такі бюджети складають менш, ніж піввідсотка від загального оборонного бюджету країн-членів НАТО[3], а отже, членство в НАТО економічно необтяжливе для союзників. Воно забезпечує такий рівень безпеки, якого жодна з держав не могла б досягти самостійно, навіть якби значно більше витратила на оборону.

Окремий економічний ефект має зміна іміджу країни внаслідок вступу до НАТО. Більшість постсоціалістичних країн інвестори та туристи на Заході довго вважали "посткомуністичними", нестабільними. Зокрема Румунію й Болгарію традиційно відносили до регіону Балкан, що асоціюється з міжетнічними війнами, міждержавною напруженістю, тероризмом, криміналом, корупцією тощо. Приєднання до НАТО істотно вплинуло на зміну такого іміджу, внаслідок визначеності з цивілізаційною належністю країни, наданим НАТО рівнем безпеки та вимогами НАТО до внутрішньої політики нових країн-членів. Також чіткі правила ведення бізнесу, що існують у країнах Заходу, швидше залучаються в практику ведення бізнесу в нових членах НАТО. Це передбачає, зокрема, більш надійні гарантії виконання договорів, передбачуваність законодавства у сфері економіки тощо.

Зв'язок у такій чутливій галузі, як національна безпека, сприяє зміцненню пріоритетної співпраці між членами НАТО. Членами НАТО є майже всі країни Західної і Центральної Європи, а також США і Канада (таким чином, в межах НАТО об'єднано шість з восьми країн «Великої вісімки»). Тому взаємодія в межах НАТО для його членів посилює зв'язок з основними економічними центрами світу[4].

Висновки

Світовий досвід показує, що нейтралітет сьогодні економічно, політично і «безпеково» не вигідний. Нові непередбачувані загрози та виклики безпеки ставлять перед кожною цивілізованою країною проблему вибору: військовий нейтралітет чи участь у системі колективної безпеки.

Згідно проведеного дослідження було встановлено, що для України, як для держави, вступ до НАТО є вигідним, оскільки забезпечувати колективну безпеку дешевше вигідніше та ефективніше, Україна одержує міцні гарантії її національної безпеки, незалежності, суверенітету і територіальної цілісності, але це є і також є стимулом до розвитку країни та економічного зростання, оскільки країни-члени повинні бути стабільними у цій сфері, тобто стимулювання економічних реформ, зменшення впливу російського бізнесу на вітчизняну економіку і внутрішню політику в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Україна - НАТО в запитаннях і відповідях [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vbeloz.gov.ua/ukraina-nato-v-zapitannya-i-vidpovidyah-15-30-44-05-10-2017/>
2. Позитивні та негативні наслідки вступу до НАТО – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2009/Politologia/46516.doc.htm
3. Діяльність НАТО – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/politolog/16387/>
4. Вступ до НАТО стимулює розвиток української економіки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dif.org.ua/article/yasnik-20-vstup-do-nato-stimulyue-rozvitok-ukrainskoi-ekonomiki>
5. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139-150.
6. Корнієнко В. О. Лобювання як засіб реалізації політичних інтересів [Текст] / В. О. Корнієнко, С. П. Годний // Innovative solutions in modern science. - Dubai : ТК Meganom, 2017. - № 1(10). - С. 19-25.
7. Ващенко К. О. Політологія для вчителя [Текст] : навчальний посібник / К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. - Київ : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. — 406
8. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Електронні текстові дані (1 файл (PDF)) : 20,2 Мбайт). - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 147 с.

Вовчарук Павло Юрійович — студент групи 2КН-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, email: pavel0337@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович — кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Vovcharuk Pavlo Y. — Department Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: pavel0337@gmail.com

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.